

Päijät-Hämeen maakuntaohjelma 2022–2025

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Sisällys

(Dokumentin tarkoitus)	3
Maakuntaohjelman ohjeistus ja reunaehdot	3
Työskentelyn aikataulu ja vaiheet	3
Viestintä ja vuorovaikutus	4
Vaikutusten arviointi	5
Yhteystiedot.....	5

Dokumentin tarkoitus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) kuvaa Päijät-Hämeen uuden maakuntastrategian ja -ohjelman valmistelun. Sen tarkoituksena on antaa kaikille Päijät-Hämeen kehittämisestä kiinnostuneille tietoa työn vaiheista ja aikataulusta sekä vaikutusmahdollisuuksista siihen. Tätä edellyttää myös laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/99).

Maakuntaohjelman ohjeistus ja reunaehdot

Työ- ja elinkeinoministeriö on ohjeistanut maakunnan liittoja aloittamaan maakuntaohjelmien 2022–2025 valmistelun kirjeessä 8.6.2020 VN/13905/2020-TEM-1. Maakuntaohjelma linjaa Euroopan Unionin alue- ja rakennepolitiikan resurssien käyttöä maakunnan alueella yhdessä rahoitusinstrumenttien ohjelmien kanssa. Samalla liitto linjaa toimintaansa strategisesti.

Maakuntaohjelmassa huomioidaan hallituksen keväällä 2020 antama päätös aluekehittämisen painopisteistä. Aluekehittämisen painopisteitä kaudelle 2020–2023 ovat:

1. Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
2. Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet
3. Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen
4. Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
5. Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy

Strategia kirjoitetaan Päijät-Hämeessä siten, että siinä yhdistetään strategiset linjaukset, älykkään erikoistumisen strategia (ÄES) ja Rakennerahastovarojen käyttöä maakuntaohjelma. Tästä kokonaisuudesta käytetään tässä nimeä strategia.

Strategia laaditaan valtuustokausittain neljäksi vuodeksi. Tällä kertaa strategian valmistelutyö tehdään edellistä, vuonna 2017 päivitystyypisenä toteutettua maakuntaohjelmaproessia perusteellisemmin. Valmistelussa hyödynnetään osin koronavaroitusten takia verkkoratkaisuja ja pieniä kokoontumisia.

Strategiatyötä koordinoivana aluekehitysviranomaisena Päijät-Hämeen liiton toimisto kokoaa valmistelun yhteen. Valmistelua johtaa kehittämisjohtaja.

Työskentelyn aikataulu ja vaiheet

Edeltävä strateginen ennakointi syksyllä 2020

Maakuntastrategian pohjaksi tuodaan useita eri aineistoja, jotka on koottu syksyllä 2020.

1. Kaikille avoimessa verkkokyselyssä esitettiin *viisi kysymystä maakunnan tulevaisuudesta*, ja vastauksia saatiin 77 kappaletta. Tulokset ovat ajankohtaisia vielä maakuntaohjelman valmistuessa

vuoden kuluttua sikäli, että merkittävät muutostekijät ovat pitkävaikutteisia ja maakunnan avainkysymykset ovat kiperiä ja pitkäikäisiä.

2. Syksyn 2020 aikana on osallistettu kuntapäättäjien lisäksi kuntajohtajia, asiantuntijoita ja muita sidosryhmiä miettimään *erilaisten muutostekijöiden vaikutuksia* maakuntaan. Nämä tulevaisuuspyörämenetelmällä tehdyt analyysit tuottivat uusia näkemyksiä avainkysymysten seurauksista ja vaikutusmekanismeista.
3. Strategian pohjaksi otetaan myös valmiita ennakointi- ja analyysimateriaaleja. Näitä ovat aluekehityskeskusteluissa käytetty maakunnan tilannekuva, Sitran megatrendit 2020,

Lisäksi strategian valmistelussa otetaan huomioon muun muassa seuraavat politiikkadokumentit: hallitusohjelma ja ennen kaikkea aluekehityspäätös, alueen toimijoiden strategiat, EU:n ohjelmakauden 2021–2027 Rakennerahasto-ohjelman valmisteludokumentit.

Kick-off tammikuussa 2021

Varsinainen strategian valmistelu käynnistetään tammikuussa 2021, jolloin täsmennetään valmisteluprosessin työtapoja ja aikataulua. Kick-off tapahtuneen koronasyistä verkossa, ja sen yhteydessä kutsutaan sidosryhmiä kehittämään ajatuksia yhteisen ennakointimateriaalin pohjalta.

Valtuustoseminaarit tai vastaavat tietoa jakavat ja osallistavat tapahtumat helmi-toukokuussa 2021

Maakuntavaltuustoa informoidaan jo joulukuussa 2020 strategisen ennakkoinnin tuloksista, mutta talven aikana saatetaan järjestää nk. valtuustoseminaareja tai vastaavia temaattisesti syventäviä tapahtumia tai aineistokokonaisuuksia. Tavoitteena on herätellä ajattelemaan maakunnan kehitystä pitkässä perspektiivissä. Tämä valmisteluvaihe linkitetään aluesuunnittelun rakennemallityön kanssa.

Virkamiesvalmistelu I helmi-toukokuussa 2021

Koottujen näkemysten, analyysien ja aineistojen yhteennivominen tapahtuu maakunnan liiton virastossa. Strategisten kysymysten määrittely ja niihin vastaaminen tehdään tulevaisuutta ennakoiden ja alueen erityispiirteet huomioiden.

Kirjoittaminen touko-kesäkuussa 2021

Strategialuonnos kirjoitetaan touko-kesäkuussa 2021.

Lausuntokierros elo-lokakuu 2021

Strategialuonnos lähtee lausuttavaksi kuntiin alkusyksystä 2021.

Virkamiesvalmistelu II lokakuu 2021

Lausuntokierroksen mahdollisesti vaatimat korjaukset kirjoitetaan strategialuonnokseen syksyllä 2021 ennen strategiadokumentin käsittelyä maakuntahallituksessa ja edelleen maakuntavaltuustossa.

Hyväksyminen maakuntavaltuustossa marraskuussa 2021

Strategiadokumentti pyritään hyväksymään vuoden 2021 viimeisessä valtuustossa.

Viestintä ja vuorovaikutus

Kaikki aiemmin koottu ennakkoinnillinen aineisto jaetaan valmistelijoiden ja sidosryhmien käyttöön.

Valmistelun aloittamisesta tiedotetaan kaikille liiton www-sivuilla ja tarjotaan mahdollisuus esittää mielipiteensä asiasta. Viranomaisten kuuleminen järjestetään lausunto- tai neuvottelumenettelyinä.

Valmistelun aikana tiedotetaan valmistelun kulusta Päijät-Hämeen liiton nimissä pääasiassa sosiaalisen median kanavissa. Valmistelusta raportoidaan säännöllisesti maakuntahallitukselle, ja valmistelun pohjamateriaalit viedään maakuntavaltuustoon joulukuussa tiedoksi.

Keväällä strategiatyön vaiheista viestitään sopivin väliajoin.

Vaikutusten arviointi

Maakuntastrategialla on vaikutuksia alueeseen seuraavilla tavoilla.

1. Talous: muun muassa maakuntakaavan, älykkään erikoistumisen ja rakennerahastotoiminnan kautta strategia vaikuttaa työllisyyteen, rahavirtojen suuntautumiseen, osaamiseen, alueelliseen kilpailukykyyn ja jossain määrin myös aineelliseen omaisuuteen.
2. Sosiaalinen ja kulttuurinen: muun muassa maakuntakaavan ja hanketoiminnan suuntaamisen kautta strategialla vaikuttaa kaupunki- ja maaseutuvuorovaikutukseen ja kulttuuriin, palveluiden kehittymiseen, asuinympäristön laatuun ja tasa-arvoon.
3. Ympäristö: rakennemallin ja maakuntakaavan kautta strategia vaikuttaa vähähiilisyyteen, luonnon monimuotoisuuteen, kulttuuriperintöön ja maaperän ja vesistön tilaan.

Maakuntastrategian vaikutukset ovat pääosin välillisiä, koska strategialla suunnataan muita linjausdokumentteja sekä ohjataan rakennerahastotoimintaa ja muita rahoitusvälineitä.

Yhteystiedot

Kehittämiskoordinaattori Riitta Nieminen, puh. 040 508 6526